

№5/2026

ANDIJON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

ADPI
Ilmiy xabarnomasi

VIRTUAL LABORATORIYALARNING JAMIYATDAGI VAZIFALARI VA TA'LIM MUASSASALARIDAGI AHAMIYATI

Djurayeva Feruzaxon Abdumuxtorovna

Andijon davlat texnika instituti

Annotatsiya.

Mazkur maqolada virtual laboratoriyalarning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, ta'lim tizimida qo'llanilishining afzalliklari, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida tashkil etilgan laboratoriyalarning ta'lim sifatiga ta'siri hamda ulardan foydalanish istiqbollari yoritilgan. Shuningdek, virtual laboratoriyalarning o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar:

virtual laboratoriya, raqamli ta'lim, innovatsion texnologiyalar, masofaviy ta'lim, simulyatsiya, ta'lim sifati, axborot texnologiyalari.

Аннотация.

В данной статье рассматривается роль виртуальных лабораторий в развитии общества, преимущества их использования в системе образования, влияние лабораторий, основанных на современных информационно-коммуникационных технологиях, на качество образования, а также перспективы их применения. Также анализируется значение виртуальных лабораторий в развитии знаний, навыков и компетенций студентов.

Ключевые слова:

виртуальная лаборатория, цифровое образование, инновационные технологии, дистанционное обучение, моделирование, качество образования, информационные технологии.

Abstract.

This article discusses the role of virtual laboratories in the development of society, the advantages of their use in the education system, the impact of laboratories based on modern information and communication technologies on the quality of education, and the prospects for their use. It also analyzes the importance of virtual laboratories in the development of students' knowledge, skills, and competencies.

Keywords:

virtual laboratory, digital education, innovative technologies, distance learning, simulation, quality of education, information technologies.

Kirish, XXI asrda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Zamonaviy ta'limning asosiy maqsadi nafaqat nazariy bilim berish, balki amaliy ko'nikmalarni ham samarali shakllantirishdan iborat. Shu nuqtai nazardan, virtual laboratoriyalar ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismiga aylanib bormoqda.

Virtual laboratoriyalar kompyuter dasturlari, simulyatsiyalar va internet texnologiyalari yordamida yaratiladigan raqamli muhit bo'lib, foydalanuvchilarga turli tajribalarni xavfsiz va qulay sharoitda amalga oshirish imkonini beradi. Ular ayniqsa fizika, kimyo, biologiya, tibbiyot, muhandislik va axborot texnologiyalari kabi fanlarni o'qitishda keng qo'llaniladi.

Virtual laboratoriyalar tushunchasi va mohiyati

Virtual laboratoriya – bu real laboratoriya muhitining kompyuter texnologiyalari yordamida modellashirilgan shaklidir. Bunday laboratoriyalar foydalanuvchiga turli tajribalarni virtual tarzda bajarish, jarayonlarni kuzatish va natijalarni tahlil qilish imkoniyatini beradi.

Virtual laboratoriyalar quyidagi xususiyatlarga ega:

- Interaktivlik;
- Vizuallashtirish imkoniyati;

- Masofadan foydalanish;
- Xavfsizlik;
- Tejamkorlik;
- Ko'p marotaba tajriba o'tkazish imkoniyati.

Mazkur texnologiyalar ta'lim oluvchilarning mustaqil ishlash qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Virtual laboratoriyalarning jamiyatdagi vazifalari

Ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirish

Virtual laboratoriyalar ilmiy tadqiqotlarni tezlashtirish va yangi g'oyalarni sinovdan o'tkazishda muhim vosita hisoblanadi. Tadqiqotchilar murakkab va qimmat tajribalarni virtual muhitda modellashtirib, natijalarni oldindan baholash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Raqamli transformatsiyani qo'llab-quvvatlash

Bugungi kunda jamiyatning barcha sohalarida raqamlashtirish jarayonlari amalga oshirilmoqda. Virtual laboratoriyalar ushbu jarayonning muhim elementi bo'lib, ta'lim, sog'liqni saqlash, sanoat va boshqa sohalarida samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi.

Malakali kadrlar tayyorlash

Har qanday davlatning rivojlanishi malakali mutaxassislariga bog'liq. Virtual laboratoriyalar yordamida talaba va o'quvchilar zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashni o'rganadilar, bu esa kelajakda ularning mehnat bozorida raqobatbardosh bo'lishini ta'minlaydi.

Ekologik va iqtisodiy samaradorlik

Ko'plab laboratoriya tajribalari kimyoviy moddalar, elektr energiyasi va boshqa resurslarni talab qiladi. Virtual laboratoriyalar esa bunday xarajatlarni kamaytirib, ekologik xavfsizlikni ta'minlaydi.

Ta'lim muassasalarida virtual laboratoriyalarning ahamiyati

Ta'lim sifatini oshirish

Virtual laboratoriyalar o'quv materiallarini yanada tushunarli va qiziqarli tarzda o'zlashtirishga yordam beradi. O'quvchilar nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan mustahkamlaydilar.

Masofaviy ta'limni rivojlantirish

Masofaviy ta'limning rivojlanishi virtual laboratoriyalarga bo'lgan ehtiyojni yanada oshirdi. Talabalar internet orqali istalgan joydan laboratoriya mashg'ulotlarini bajarish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Masofaviy ta'limni rivojlantirish bo'yicha asosiy tushunchalar quyidagilardan iborat:

Masofaviy ta'lim — bu o'qituvchi va o'quvchi bir joyda bo'lmagan holda, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida bilim berish va olish jarayonidir. Bunda internet, kompyuter, mobil qurilmalar va maxsus ta'lim platformalaridan foydalaniladi. Masofaviy ta'limni rivojlantirishning asosiy omillaridan biri raqamli ta'lim muhitini yaratishdir. Bu elektron darsliklar, videoma'ruzalar, virtual laboratoriyalar va onlayn test tizimlarini o'z ichiga oladi. Masofaviy ta'limni tashkil etishda maxsus platformalar muhim rol o'ynaydi. Masalan, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams va boshqa tizimlar o'quv materiallarini tarqatish, topshiriqlarni qabul qilish hamda baholash imkonini beradi.

Masofaviy ta'limda videokonferensiyalar, forumlar, chatlar, onlayn seminarlar va virtual laboratoriyalar orqali talabalar bilan faol muloqot tashkil etiladi. Bu ta'lim samaradorligini oshiradi.

Masofaviy ta'lim har bir o'quvchiga o'z sur'atida bilim olish imkonini beradi. Talaba dars materiallarini istalgan vaqtda ko'rib chiqishi va qayta o'rganishi mumkin. Tabiiy va texnik fanlarni o'qitishda virtual laboratoriyalar muhim ahamiyatga ega. Ular tajribalarni xavfsiz va tejamkor tarzda amalga oshirish imkonini yaratadi. Masofaviy ta'lim o'quvchilar va o'qituvchilarning kompyuter savodxonligi, internetdan foydalanish madaniyati hamda zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Masofaviy ta'lim tizimida elektron testlar, avtomatlashtirilgan baholash tizimlari va analitik vositalar yordamida o'quvchilarning bilim darajasi muntazam nazorat qilinadi. Masofaviy ta'limning muvaffaqiyati internet tarmog'i sifati, kompyuter texnikasi bilan ta'minlanganlik va dasturiy vositalarning mavjudligiga bog'liq. Sun'iy intellekt, virtual reallik (VR), kengaytirilgan reallik (AR) va bulutli texnologiyalar masofaviy ta'limning yanada samarali va interaktiv bo'lishiga xizmat qilmoqda. Kimyo, fizika va tibbiyot fanlarida ayrim tajribalar xavfli bo'lishi mumkin. Virtual laboratoriyalar yordamida o'quvchilar xavf tug'dirmaydigan muhitda tajriba o'tkazadilar. Har bir talaba o'zining o'zlashtirish darajasiga mos ravishda ishlashi mumkin. Tajribalarni bir necha bor takrorlash imkoniyati bilimlarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Individual ta'lim imkoniyatlari — bu har bir o'quvchi yoki talabaning qobiliyati, qiziqishi, bilim darajasi va o'zlashtirish sur'atiga mos ravishda ta'lim olish imkoniyatidir. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari, ayniqsa masofaviy ta'lim va virtual laboratoriyalar, individual yondashuvni amalga oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

Individual ta'limning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

O'zlashtirish sur'atiga mos o'qish: Har bir o'quvchi mavzularni o'ziga qulay tezlikda o'rganishi mumkin. Murakkab mavzularni qayta ko'rib chiqish yoki qo'shimcha materiallardan foydalanish imkoniyati mavjud.

Mustaqil ta'lim olish ko'nikmasini rivojlantirish: Talabalar o'z vaqtini rejalashtirish, kerakli ma'lumotlarni izlash va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Qiziqishlarga mos ta'lim: O'quvchi o'z qiziqishlari va ehtiyojlariga mos kurslar, mavzular va topshiriqlarni tanlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa motivatsiyani oshiradi.

Ta'lim resurslaridan erkin foydalanish: Elektron darsliklar, videodarslar, virtual laboratoriyalar va onlayn kutubxonalardan istalgan vaqtda foydalanish mumkin.

Bilimlarni mustahkamlash imkoniyati: O'quvchi topshiriqlarni bir necha marotaba bajarishi, xatolarini tahlil qilishi va o'z bilimlarini takomillashtirishi mumkin.

Ta'limdagi teng imkoniyatlar: Masofaviy va raqamli ta'lim imkoniyatlari geografik joylashuv, sog'liq holati yoki boshqa omillardan qat'i nazar, barcha uchun sifatli ta'lim olish imkonini yaratadi.

Shaxsiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash: Individual ta'lim har bir o'quvchining ijodiy fikrlash, muammolarni hal qilish va kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Virtual laboratoriyalar quyidagi afzalliklarga ega:

Xarajatlarni kamaytiradi: Laboratoriya jihozlari, reaktivlar va texnik vositalarga sarflanadigan mablag'larni sezilarli darajada qisqartiradi.

Vaqtini tejaydi: Murakkab tajribalarni qisqa vaqt ichida bajarish va natijalarni tezkor olish imkonini beradi.

Foydalanish qulayligi: Internet tarmog'i mavjud bo'lgan istalgan joyda foydalanish mumkin.

Virtual laboratoriyalarning foydalanish qulayligi: Virtual laboratoriyalarning eng muhim afzalliklaridan biri ularning foydalanish qulayligidir. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida yaratilgan virtual laboratoriyalar o'quvchilarga va o'qituvchilarga istalgan joy va vaqtda amaliy mashg'ulotlarni bajarish imkonini beradi.

Virtual laboratoriyalarning foydalanish qulayligi quyidagi jihatlarida namoyon bo'ladi:

Istalgan joydan foydalanish imkoniyati: Internet tarmog'i va kompyuter yoki mobil qurilma mavjud bo'lsa, foydalanuvchi laboratoriya mashg'ulotlarini uyda, ta'lim muassasasida yoki boshqa joylarda bajarishi mumkin.

Istalgan vaqtda ishlash imkoniyati: An'anaviy laboratoriyalardan farqli ravishda virtual laboratoriyalar kunning istalgan vaqtida foydalanish uchun ochiq bo'ladi. Bu esa o'quvchilarga o'zlariga qulay vaqtda bilim olish imkonini yaratadi.

Oddiy va tushunarli interfeys: Ko'pgina virtual laboratoriyalar foydalanuvchi uchun qulay dizayn va sodda boshqaruv tizimiga ega. Natijada o'quvchilar qisqa vaqt ichida dastur bilan ishlashni o'rganib oladilar.

Foydalanuvchilar tajribalarni cheklanmagan miqdorda takrorlashlari mumkin. Bu bilimlarni mustahkamlash va xatolarni tuzatishga yordam beradi. Laboratoriya jihozlari, asbob-uskunalar va reaktivlarga ehtiyoj kamayadi. Bu esa ta'lim muassasalari uchun iqtisodiy jihatdan foydalidir. Xavfli kimyoviy moddalar yoki murakkab texnik qurilmalar bilan ishlash talab qilinmaydi. Shu sababli o'quvchilar tajribalarni xavfsiz sharoitda bajaradilar. Virtual laboratoriyalarda tajriba natijalari avtomatik ravishda hisoblanadi va tahlil qilinadi. Bu esa vaqtini tejashga yordam beradi. Talaba tajriba davomida yo'l qo'ygan xatolarini tahlil qilib, ularni qayta tuzatishi mumkin.

Virtual laboratoriyalarda xatolar ustida ishlash imkoniyati

Virtual laboratoriyalarning muhim afzalliklaridan biri — o'quvchilarga o'z xatolari ustida ishlash va ularni tahlil qilish imkoniyatini yaratishidir. An'anaviy laboratoriya mashg'ulotlarida ayrim xatolar jihozlarning ishdan chiqishiga, moddiy zarar yoki xavfli vaziyatlarning yuzaga kelishiga sabab bo'lishi mumkin. Virtual laboratoriyalarda esa bunday xavflar mavjud emas.

Virtual laboratoriyalarda xatolar ustida ishlash quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

1. Tajribalarni qayta bajarish imkoniyati

O'quvchi tajriba davomida yo'l qo'ygan xatolarini aniqlab, mashg'ulotni qayta takrorlashi mumkin. Bu esa mavzuni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi.

2. Xatolarni tezkor aniqlash

Ko'plab virtual laboratoriya dasturlari noto'g'ri bajarilgan amallar haqida foydalanuvchini ogohlantiradi. Natijada xatolar o'z vaqtida aniqlanadi va tuzatiladi.

3. Tahliliy fikrlashni rivojlantirish

O'quvchi xato sabablarini o'rganadi, natijalarni tahlil qiladi va to'g'ri yechim topishga harakat qiladi. Bu jarayon mantiqiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

4. Qo'rquvsiz tajriba o'tkazish

Virtual muhitda xato qilish o'quvchiga zarar yetkazmaydi. Shu sababli u yangi usullarni sinab ko'rish va tajriba qilishdan cho'chimaydi.

5. Mustaqil o'rganishni rag'batlantirish

Xatolarni mustaqil ravishda aniqlash va tuzatish o'quvchilarning mas'uliyat hissini oshiradi hamda o'z-o'zini nazorat qilish ko'nikmalarini shakllantiradi.

6. Bilimlarni mustahkamlash

Bir xil tajribani bir necha marta bajarish orqali o'quvchi nazariy bilimlarini amaliy jihatdan mustahkamlaydi va mavzuni yaxshiroq o'zlashtiradi. Murakkab jarayonlarni grafik va animatsiyalar yordamida tushuntirish o'quvchilarning mavzuni chuqurroq anglashiga yordam beradi.

Virtual laboratoriyalarni joriy etishdagi muammolar

Virtual laboratoriyalarning afzalliklari bilan bir qatorda ayrim muammolari ham mavjud.

Bular:

- Yuqori tezlikdagi internet zarurati;
- Kompyuter texnikasining yetishmasligi;
- Dasturiy ta'minot xarajatlari;
- O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi yetarli emasligi;
- Ayrim amaliy ko'nikmalarni to'liq shakllantira olmasligi.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun zamonaviy infratuzilmani rivojlantirish va pedagoglarning malakasini oshirish muhim ahamiyatga ega.

O'zbekistonda ta'limni raqamlashtirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda umumta'lim maktablari, akademik litseylar, kasb-hunar maktablari va oliy ta'lim muassasalarida virtual laboratoriyalarni joriy etish bo'yicha qator ishlar amalga oshirilmoqda. Elektron ta'lim platformalari, masofaviy ta'lim tizimlari hamda virtual amaliy mashg'ulotlar o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu esa yoshlarning zamonaviy bilim va ko'nikmalarni egallashiga yordam bermoqda.

Kelajakda virtual laboratoriyalar sun'iy intellekt, virtual reallik (VR) va kengaytirilgan reallik (AR) texnologiyalari bilan integratsiyalashgan holda yanada rivojlanadi.

Quyidagi yo'nalishlarda sezilarli taraqqiyot kuzatilishi kutilmoqda:

- VR asosidagi laboratoriyalar;
- Sun'iy intellekt yordamida avtomatik tahlil;
- 3D modellashtirish imkoniyatlarining kengayishi;
- Bulutli texnologiyalar asosidagi laboratoriyalar;
- Global ta'lim platformalari bilan integratsiya.

Bu esa ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi.

Xulosa: Masofaviy ta'lim zamonaviy ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, ta'limning ommaviyligi, qulayligi va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Uning rivojlanishi ta'lim sifatini yaxshilash va uzluksiz ta'limni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Individual ta'lim imkoniyatlari ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning mustaqilligini rivojlantiradi va ularning shaxsiy ehtiyojlariga mos ta'lim olishiga xizmat qiladi. Shu sababli zamonaviy ta'lim tizimida individual yondashuv muhim o'rin egallaydi.

Virtual laboratoriyalarning foydalanish qulayligi ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Ular o'quvchilarga mustaqil ishlash, tajribalarni ko'p marotaba bajarish va amaliy bilimlarni xavfsiz hamda qulay muhitda egallash imkonini beradi. Shu sababli virtual laboratoriyalar zamonaviy ta'limning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Virtual laboratoriyalar xatolar ustida samarali ishlash uchun qulay va xavfsiz muhit yaratadi. Ular o'quvchilarga xatolarni aniqlash, tahlil qilish va tuzatish imkonini berib, bilimlarning puxta o'zlashtirilishiga, mustaqil fikrlash va amaliy ko'nikmalarning rivojlanishiga xizmat qiladi.

Virtual laboratoriyalar zamonaviy ta'limning ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Ular o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliyot bilan mustahkamlash, ta'lim sifatini oshirish, xarajatlarni kamaytirish va xavfsiz o'quv muhitini yaratishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, virtual laboratoriyalar jamiyatda raqamli transformatsiyani jadallashtirish, innovatsion fikrlashni rivojlantirish va malakali mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Kelgusida sun'iy intellekt, virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalari bilan integratsiya qilingan virtual laboratoriyalar ta'lim tizimining yanada samarali rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Dzhurayeva F. PURPOSE OF USING ELECTRONIC EDUCATIONAL LITERATURE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B11. – C. 312-315.
2. Djurayeva F. TA'LIM JARAYONIDA AXBOROT KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH //Fan va innovatsiyalar. – 2024. – T. 3. – №. B2. – S. 508-512.
3. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'limni raqamlashtirishga oid qarorlari.
5. Turdiev N., Axborot texnologiyalari va ta'lim.
6. Abduqodirov A., Zamonaviy pedagogik texnologiyalar.
7. Virtual Learning Environments and Educational Technologies. International Journal of Education.
8. UNESCO Digital Education Reports.
9. E-Learning and Virtual Laboratories in Higher Education. Academic Press.

MUNDARIJA

PEDAGOGIKA

Raxmatullayeva Gulnozaxon Mavlanjonovnana

“IJTIMOIY-MA’NAVIY ODOB” TUSHUNCHASI: PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAHLIL VA TARKIBIY KOMPLEMENTLARI	3	6
--	---	---

Umarov Azizbek Vaxobovich

OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA MEDIAMUHITNI RIVOJLANTIRISH VA MEDIAKOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISH	7	12
--	---	----

Ho’jamberdiyeva Fotima Ne’matovna

BOSHLANG’ICH TA’LIMDA ILMIY-AXBOROT MATNLARI BILAN ISHLASH KOMPETENSIYALARINI XALQARO BAHOLASH DASTURLARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	13	17
--	----	----

Yusupova Umida Zayniddin qizi

BOSHLANG’ICH SINIF O’QISH DARSLARIDA MATN USTIDA ISHLASH METODIKASI	18	21
---	----	----

Rashidxon Uulu Atabek

PEDAGOGIK FANLAR BO’YICHA TALABALARNING MUSTAQIL ISHLARI MAZMUNINING TAVSIFI	22	32
--	----	----

Gimayeva Liliya Maskurovna, Atajonova Saidaxon Borataliyevna

TEXNIKA OLIYGOHLARINING IMKONIYATLARI CHEGARALANGAN TALABALARIDA ILMIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MODEL (“MODELLASHTIRISH” FANI MISOLIDA)	33	39
--	----	----

Yusupova Liliya Fanovna, Atajonova Saidaxon Borataliyevna

TEXNIKA OLIY TA’LIM MUASSASALARI TALABALARIDA “ELEKTROTEXNIKA” FANINI O’QITISH JARAYONIDA TIZIMLI FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK MODEL	40	46
---	----	----

Umarov Azizbek Vaxobovich

PEDAGOGIKA TA’LIMIDA MEDIAKOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK MEXANIZMLARI	47	51
--	----	----

Djurayeva Feruzaxon Abdumuxtorovna

VIRTUAL LABORATORIYALARNING JAMIYATDAGI VAZIFALARI VA TA’LIM MUASSASALARIDAGI AHAMIYATI	52	57
---	----	----

Axmadjonov Muhammadyusuf Raxmatullo o’g’li

QO’L JANGI SPORT TURINING JANG HAMDA O’Z-O’ZINI HIMOYA QILISH YO’NALISHLARINING O’ZARO BOG’LIQLIGI	58	63
--	----	----

Ro’ziyeva Nozimaxon

INKLYUZIV TA’LIM SHAROITIDA LOGOPEDIK YORDAMNI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK ASOSLARI VA SAMARADORLIGI	64	68
---	----	----

Mahmudova Maftuna Hamza qizi

MEDIA MAKONDA GENDER REPREZENTATSIYASI VA MEDIASAVODXONLIK O’RTASIDAGI INTEGRATSION JARAYONLAR	69	74
--	----	----

Sodiqov Elbek Ne’matillo o’g’li

SPORTNING JAMIYATDAGI IJTIMOY AHAMIYATI VA RIVOJLANISH OMILLARI	75	77
---	----	----

